

Voimauttavaa valppautta, eli miten minusta tuli valmentava mentori

20.12.2024

Työni on usein kiireistä, joten asioiden tarkastelu ja niiden jakaminen mentoriporukassa toimii sekä työnohjauksena että palautumisena. Tämä antaa minulle mahdollisuuden hetkeksi hengähtää, unohtaa työkiireet ja vaihtaa ajatuksia kiireettä ajankohtaisista asioista. Samalla pyrin tarkastelemaan asioita hieman etäämmältä. Pysähtyminen on mielestäni tärkeää, jotta voin tarkastella työni substanssia, siihen liittyviä työtehtäviä ja työtapojani ajan kanssa, rauhassa. Juuri tämän vuoksi olen kokenut Valmentava mentorointi -koulutuksen antoisana ja erittäin mielekkäänä. Mentoriporukan tapaamista odotan aina innolla, koska myös muiden näkemysten kuuntelu avaa omaa ajattelua inasen kerrallaan.

Mentorikoulutuksen aikana harjoittelimme prosessia, jota nyt toteutan mentoroitavien henkilöiden eli aktoreiden, kanssa. Strukturoitu prosessi sisältää vaiheita virittäytymisestä kokoaviin näkemyksiin ja avointa sekä läpinäkyvää palautekeskustelua prosessista. Mentorina liikun siis kahdella tasolla: vien eteenpäin prosessia, mutta myös sen sisältöä, joka keskittyy aktorin ajatuksiin ja sanoituksiin työstään. Nautin uusiin ihmisiin tutustumisesta ja luottamuksellisista keskusteluistamme. Tapaamme kahden kesken noin kuukauden välein ja kokonaisuudessaan prosessi kestää puolisen vuotta. Tuntuu typerältä kirjoittaa näin, mutta tunnen olevani etuoikeutettu, kun saan kuunnella aktoreiden ajatuksia työelämästä ja he haluavat jakaa nämä ajatukset kanssani. Monesti jo asioiden ääneen sanominen ja niistä kertominen voi auttaa ajattelua selkiytymään. Ja onhan meillä kaikilla tarve tulla kuulluksi. Valmentava mentorointi -prosessimme aktoreiden kanssa päättyy huhtikuussa 2025 kaikki mentorit ja aktorit kokoavalla tapaamisella.

Kuuntelen, siis olen

Tapaamisissa keskitymme aktoriin ja hänen ammatilliseen kehittymiseensä. Toisinaan tosiaan riittää, että kuuntelee ja on läsnä, mutta todettakoon, ettei se aina ole helppoa. Valmistaudun tapaamisiin rauhoittamalla mieleni, hengittämällä syvään ja ajattelemalla tulevaa tilannetta ja henkilöä, jonka tapaan. Pyrin avaamaan ja tyhjentämään mieltäni, ettei oma työni ja sen hetkiset kiireet pyörisi liikaa mielessäni. Tämä on myös itselleni rauhoittumisen ja pysähtymisen hetki, jonka haluan hyödyntää. Haluan jälleen harjoitella kohtaamista, olla läsnä aktorille ja varmistaa, että hän kokee yhteisen aikamme merkityksellisenä. Arvostan aktorin sanoja ja pyrin valmentavaan otteeseen, toimimaan peilinä, esittämään avoimia kysymyksiä ja laajentamaan yhteistä ajatteluamme, avaamaan näkökulmaa sen hetkisestä keskustelusta hieman etäämmälle ja kauemmas. Vielä toki on harjoiteltava, mutta tuntuu hyvältä huomata, että olen taas piirun verran parempi läsnäolossa ja kuuntelemisessa ja toivon, että jonain päivänä ymmärrän vielä paremmin aktorin todellisuutta.

Omien ajatusten ruokkiminen pitää valppaana (kuva: kp yamu Jayanath, Pixabay).

Merkityksellisyyttä myös omaan työhön

Kokemusten jakaminen ja yhdessä asioiden pohtiminen lisää keskinäistä luottamustamme. Tapaamisten aikana minullakin on mahdollisuus oppia uutta ja ymmärtää erilaisten ajatusten mielenkiintoisia muotoja. Uuden oppiminen lisää kokemustani merkityksellisestä työstä, lisäksi omia ajatuksia ja näkemyksiä on kiva haastaa. Aktoria kuunnellessa tulee toki peilattua asioita omaankin työhön ja oivallukset sekä prosessin että sisällön suhteen ovat sallittuja, enhän elä tyhjiössä. Vaikka Valmentava mentorointi –prosessissa keskiössä on aktori, se ei sulje pois mentorin ajattelun ja kuuntelun taidon kehittymistä. Lisäksi olen sopinut aktoreideni kanssa, että kysyn tapaamisissa, haluavatko he tukea vai neuvoja, koska ratkaisukeskeisenä ihmisenä itselleni on luontevaa ehdottaa konkreettisiakin asioita, vaikkei Valmentava mentorointi lähtökohtaisesti ole neuvojen jakamista. Näin prosessi on selkeä molemmille, eikä mystifioidu, vaan läpinäkyvällä ja avoimella sekä aidolla vuorovaikutuksella on rentouttava vaikutus. Itselleni Valmentavan mentoroinnin prosessi tuo voimauttavaa valppautta, joka liittyy sekä ihmisten että työn havainnointiin. Kiitos mentoroitavilleni!

Sini Karjalainen
asiantuntija, TKI
SeAMK

Kirjoittaja toimii Valmentava mentorointi -ohjelman mentorina ja työskentelee projektipäällikkönä Euroopan unionin osarahoittamassa valtakunnallisessa Tuottajakeskus Living Lab -hankkeessa. Hanketta koordinoi Tampereen ammattikorkeakoulu ja projektikumppaneina ovat Metropolia Ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Humanistinen ammattikorkeakoulu ja elävän musiikin edunvalvontajärjestö LiveFIN ry. Tutustu hankkeeseen: Tuottajakeskus Living Lab

Silmäile myös Susannan innostava kirjoitus aiheestahttps://sites.tuni.fi/tuottajakeskuslivinglab/uutinen/tarkein-hetki-pysahtya-on-ruuhkaisimman-tyojakson-keskella/